

Heidi Grönstrand ja Kukku Melkas

Erilaisuus olkoon vahvuutemme

Suomalaisen kirjallisuudentutkimuksen kenttä on kirjava. Eri yliopistojen kirjallisuusoppiaineiden painopisteet ovat hyvinkin erilaisia alkaen tekstianalyttisestä lähiluvusta laajaan kontekstualisoivaan kulttuurintutkimukselliseen otteeseen asti. Kirjallisuudentutkimusta tehdään myös käänöstutkimuksen, kasvatustieteiden, eri filologioiden ja monien muiden tieteiden piirissä. Eri lähestymistapojen, metodien, koulukuntien – ja kuppikuntien – kirjo on laaja eikä kiistoilta välttyä. Ristiriitoja ja raakoja linjauksia on saman yliopiston sisällä, joskus samassa oppiaineessakin.

Vaikka sopuisuus ja sietäminen akateemisessa maailmassa vaikuttavat lähinnä idealistisilta tai jopa utopistisilta ajatuksilta, olisi hienoa, jos erilaisuus olisi suomalaisen kirjallisuudentutkimuksen vahvuus ja menestymisen tae. Paradigmojen vähyys johtaa väistämättä koko tieteenalan näivettymiseen. Näkökulmien erilaisuus on useimmiten vuoropuhelun ja uusien ideoiden ehdoton edellytys. Jos kaikki kirjallisuudentutkijat ajattelevat samalla tavalla, riittää, että tutkijoita on vain yksi.

Avaimen uusien päätoimittajien tutkimuksellinen koti on niin feministisen kirjallisuudentutkimuksen kuin kulttuurintutkimuksen parissa. Tästä lähtökohdasta huolimatta toivomme, että *Avain* – alamme tärkeimpänä äänitorvena – kokoaisi yhteen kaikki kirjallisuudentutkijat ja kirjallisuudesta kiinnostuneet ihmiset. Paikallinen toimitusneuvosto, jonka jäseniä ovat Siru Kainulainen, Tintti Klapuri, Olli Löytty ja Mia Österlund, varmistaa erilaisten ajattelutapojen näkyvyyden lehdessä.

Tässä numerossa ilmestyy kaksi artikkelia, jotka tulevat paitsi eri yliopistoista myös eri oppiaineista: toinen yleisestä kirjallisuustieteestä ja toinen kotimaisesta kirjallisuudesta. Sekä Kaisa Ilmosen että Kari Jyrkisen artikkelit tarkastelevat molemmat nykykirjallisuutta ja analysoivat terävästi ajankohtaisia kulttuurisia ilmiöitä. Artikkelien aiheet liikkuvat eri konteksteissa: Toisessa lukijaa kuljetetaan karibialaisten naiskirjailijoiden romaaniin identiteetti-prosessien ja valta-asetelmien läpi. Toisessa puolestaan lukija tempaistetaan nykyrunon auton kyytiin, josta aukeaa vaihteleva maisema mieheyteen ja kielen monimerkityksisyyteen.

Lisäksi lehdessämme on kolme puheenvuoroa, jotka kukin tavallaan laventavat ja siirtävät kirjallisuudentutkimuksen rajoja. Katri Kivilaakso kiteyttää esseistisellä otteella ajassa liikkuvan arkistovimman ja kyseenalaistaa vakuuttavasti vallitsevan käsityksen painetun teoksen ainutlaatuisuudesta tutkimuskohteena. Olli Löytty myllertää hänkin käsityksiä kirjallisuudentutkimuksen kohteista, sillä Löytty haastaa meidät pohtimaan keinoja tutkia tietokirjallisuutta. Kirjallisuus on muutakin kuin sanataideteos. Elina Kouki avaa oven koulumaailmaan ja kirjallisuusteorioiden jälkiin opetuksessa. Koukin puheenvuoro muistuttaa yliopiston vastuusta äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien koulutuksessa.

Toivotamme kaikki yliopistoon, oppiaineeseen ja teoreettiseen suuntaukseen katsomatta tarjoamaan juttuja yhteiseen lehtemme.

Yhteistyöterveisin
Heidi Grönstrand ja Kukku Melkas